

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 4.7.2007
COM(2007) 374 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Vmesni pregled industrijske politike
Prispevek k strategiji EU za rast in delovna mesta**

{SEC(2007) 917}

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Gospodarske razmere in izzivi	3
3.	Delovni program na področju industrijske politike	5
3.1.	Ocena napredka in trenutno stanje	5
3.2.	Vnaprejšnje načrtovanje.....	6
3.3.	Nadaljevanje tekočega dela in odzivanje na nove izzive	6
3.3.1.	Horizontalne pobude	7
3.3.2.	Sektorske pobude	11
4.	Sklepne ugotovitve.....	13

1. UVOD

Komisija je v svojem sporočilu iz leta 2005¹ prvič predstavila celovitejši pristop k industrijski politiki na podlagi dejanskega delovnega programa horizontalnih in sektorskih pobud. Ta politika, ki je pomemben steber lizbonske strategije, je del prizadevanj EU za zagotovitev dobro delujočega notranjega trga² ter odprtih in konkurenčnih trgov po celem svetu in za odziv na okoljske izzive. Svet³ in Evropski parlament⁴ sta pristop podprla in od Komisije zahtevala, da uresniči politične pobude ter da v letu 2007 pregleda doseženi napredek in predstavi nove pobude.

To sporočilo ima trojni namen:

- prvič, da opiše obstoječe ekonomsko stanje industrije EU in opredeli ključne izzive, s katerimi se trenutno sooča;
- drugič, da obravnava napredek, dosežen pri horizontalnih in sektorskih pobudah, določen v Sporočilu o industrijski politiki iz leta 2005;
- in tretjič, da ob upoštevanju sedanjih vrednosti in izzivov kot tudi doseženega napredka, določi ukrepe za obdobje 2007–2009.

Glavna vloga industrijske politike na ravni EU je v aktivnem zagotavljanju ustreznih okvirnih pogojev za razvoj podjetij in inovacij, s čimer bi EU postala zanimiva za industrijska vlaganja in ustvarjanje delovnih mest, ob upoštevanju dejstva, da je večina družb malih in srednjih podjetij (MSP).

Učinkovita in delujoča industrijska politika EU mora temeljiti na skladnih in usklajenih prizadevanjih na nacionalni ravni in ravni EU, kot je navedeno v členu 157 Pogodbe ES. Mnogi elementi, ki imajo velik učinek na konkurenčnost evropske industrije, so določeni na nacionalni ravni. Kljub temu pa se pomembni izzivi kot je ustvarjanje odprtega in konkurenčnega enotnega trga ter odziv industrijske politike na agendo v zvezi z energijo in podnebnimi spremembami ne morejo, ali pa ni dovolj, da se obravnavajo samo na nacionalni ravni, zato je potrebno ukrepanje tudi na evropski ravni.

2. GOSPODARSKE RAZMERE IN IZZIVI

Čeprav se stanje med sektorji⁵ razlikuje, je industrija na splošno zdrava in dinamična ter znatno prispeva k rasti in delovnim mestom v Skupnosti. Industrija je še naprej pomembno gonilo evropskega gospodarstva⁶. Neposredno industrija predstavlja približno petino proizvodnje Skupnosti, njena rast pa je v zadnjih dveh letih v povprečju znašala 2,6 %. Industrija je ključna za inovacije, saj predstavlja 81 % izdatkov zasebnega sektorja za R&R in zagotavlja vedno več visoko kvalificiranih delovnih mest ter tako igra osrednjo vlogo pri preobrazbi Evrope v ekonomijo znanja. V zadnjih treh letih je zaposlenost v industriji ostala

¹ COM(2005)474

² Trenutno poteka obsežen pregled notranjega trga.

³ Svet za konkurenčnost, 29–30 maj 2006 in Svet za konkurenčnost, 21–22 maj 2007.

⁴ Resolucija o industrijski politiki, 5. julij 2006.

⁵ Industrijska struktura EU (GD za podjetništvo in industrijo, 2007).

⁶ Za več podrobnosti glej Delovni dokument služb Komisije SEC(2007)917, ki je priložen temu sporočilu.

relativno stabilna, potem ko je med leti 2000 in 2004 upadla za skoraj 5 %⁷. Posredno je industrija odgovorna za dinamiko številnih storitvenih sektorjev, ki znatno prispevajo k rasti zaposlovanja. V številnih industrijskih sektorjih kot so IKT, elektroindustrija in strojništvo je bila zabeležena dolga in stabilna rast dodane vrednosti, ki se je v zadnjih letih še hitreje povečala⁸. Leta 2006 je Skupnosti uspelo pritegniti več tujih neposrednih investicij, ki so se povečale za 42 % v primerjavi s povečanim odtokom 35 %⁹.

Medtem ko industrija trenutno posluje dobro in v celoti izkorišča prednosti ugodnega poslovnega cikla, se bodo globalizacija, tehnološki napredek in okoljski izzivi v prihodnjih letih verjetno povečali.

EU je uspešna pri trgovini z blagom, pri čemer se je delež izvoza v svetovni trgovini ustalil na okoli 15 %. Vendar **globalizacija** ni več samo trgovina z blagom. Zadnje čase se je število dejavnosti, v katerih podjetja trgujejo in jih oddajo zunanjim izvajalcem, povečevalo, saj IKT, organizacijske inovacije in vedno več kvalificiranih delavcev v Indiji in na Kitajskem podjetjem omogoča, da razdelijo vrednostno verigo ter oddajo proizvodnjo vmesnih produktov in naloge zunanjim izvajalcem. V tem spreminjajočem se okolju konkurenčna prednost izhaja iz optimizacije globalne vrednostne verige. Pri tem morajo podjetja nadzirati pomembne dele vrednostne verige, kot so inovacije in izdelki, ki so prilagojeni strankam, včasih prek grozdov, ki so temelj inovativne zmogljivosti v Evropi. Podjetja vedno bolj ponujajo tudi integrirane rešitve, sestavljene iz sklopa storitev in proizvodnih dejavnosti.

Hiter **napredek znanosti in tehnologije** ustvarja priložnosti za proizvajalce, da se prilagodijo na nove tehnične možnosti in jih izkoristijo. Vendar je proizvodnja EU še vedno specializirana za sektor srednje tehnologije in ni izkoristila prednosti hitre rasti nekaterih sektorjev visoke tehnologije, prav tako pa ni v celoti izkoristila možnosti privzema IKT. Močna regulacija izdelkov na nekaterih trgih lahko ovira potrebno posodobitev industrije. Standardi, pravice intelektualne lastnine in prakse javnih naročil bi lahko dajali večjo podporo inovativnim industrijam. Medtem ko je za inovativno zmogljivost industrije pomembno povečanje povpraševanja, pa neugodne tržne strukture nekatere industrije ovirajo. Ne zadosten in neenoten trg v zvezi z obrambo preprečuje, da bi sektor dosegel svoj polni inovativni in gospodarski potencial. V določeni meri to velja tudi za farmacevtske izdelke.

EU si je zadala ambiciozne okoljske cilje, in sicer da bo **povečala energetske učinkovitost in zmanjšala emisije toplogrednih plinov** vsaj za 20 % do leta 2020 ter spodbujala uporabo obnovljivih virov energije¹⁰. Do zdaj je evropska industrija naredila že znaten napredek pri izboljšanju svoje energetske učinkovitosti. Prav tako ima veliko možnosti, da izkoristi priložnosti, ki jih ponujajo okoljske industrije. Okoljske industrije v Evropi so vodilne na področju tehnologij v svetu, saj njihov promet znaša približno 2,2 % BDP EU, zaposlujejo pa 3,4 milijona ljudi. Za prekoračitev regulativnih in drugih ovir, ki lahko preprečujejo polno izkoriščanje novih tržnih priložnosti, bodo potrebne različne politike, vključno z instrumenti na tržni podlagi ter dobro oblikovanimi izvedbenimi predpisi. Pri oblikovanju teh politik je treba upoštevati konkurenčni položaj navedenih energetske intenzivnih industrij, ki so izpostavljene mednarodni konkurenci.

⁷ Eurostat: anketa o delovni sili.

⁸ Industrijska struktura EU (GD za podjetništvo in industrijo, 2007): v sektorju IKT je bila povprečna letna rast od 1995 do 2006 6 %, vendar se je v obdobju med 2004–2006 povečala na 10 %. Primerjalne vrednosti za elektroindustrijo in strojništvo sta bili 2 % oziroma 5 %.

⁹ Eurostat: Sporočilo za javnost 70/2007 – 24. maj 2007.

¹⁰ V Sporočilu Komisije „Energetska politika za Evropo“ COM(2007)1 so določeni kvantitativni cilji.

3. DELOVNI PROGRAM NA PODROČJU INDUSTRIJSKE POLITIKE

3.1. Ocena napredka in trenutno stanje

Sporočilo iz leta 2005 je najavilo številne horizontalne in sektorske pobude politik in večina je že dosegla velik napredek¹¹. Posvetovanje je imelo v vseh primerih pomembno vlogo.

Izvedene pobude, ki so že dale rezultate, so imele pozitiven učinek na razvoj politike. Pomagale so pri združevanju širokega spektra zainteresiranih strani, včasih preko skupin na visoki ravni, odgovornih za različna politična področja, ki predstavljajo okvir za delovanje industrije, in pri doseganju soglasja o ključnih vprašanjih ter bodočem napredku.

- To zlasti velja za skupino na visoki ravni na področju konkurenčnosti, energije in okolja, ki je pomagala združiti tri različne politične veje in znatno prispevala npr. k razpravi o paketu Komisije na področju energije in podnebnih sprememb ter razvoju okolju prijazne industrijske politike.
- Prav tako to velja za pobudo CARS21, katere priporočila so bila osnova za Sporočilo Komisije o regulativnem okviru za avtomobilsko industrijo, ki je vodila do pomembnih zakonodajnih predlogov, npr. o razširitvi evropskega sistema homologacije vseh vozil ter njegovi poenostavitvi.
- Skupina na visoki ravni na področju tekstila je bila ključna pri določanju političnih prednostnih nalog in na dejanski ravni pri vzpostavitvi vsepanožne platforme za raziskave in razvoj.
- Pobuda EnginEurope o strojništvu in delovna skupina o konkurenčnosti IKT sta pripravili poročili, ki sta pomagali pri oblikovanju naše industrijske politike.
- Skupina na visoki ravni LeaderSHIP 2015 je pripravila široko paleto priporočil, ki so pomagala spremeniti evropske pomorske panoge, ki so bile prej pri obratovanju zelo odvisne od državnih pomoči, v živo in konkurenčno panogo, kjer ladjedelnice koristijo samo pomoč pri inovacijah s stopnjami intenzivnosti, prilagojenimi za odražanje in nagrajevanje razumnega tveganja in povečanje tehnološke prevlade.
- Prispevki drugih skupin, ki so še v teku, so bili delni, vendar se prizadevanja nadaljujejo, kar velja za farmacevtski forum in forum obrambne industrije. Skupina na visoki ravni za kemikalije bo svoje delo začela kmalu.
- Pobudi o pravicah intelektualne lastnine in strokovnem znanju¹² sta pokazali, da so te politike ključni sestavni del strategije za industrijsko konkurenčnost. Prva je privedla do številnih pobud, vključno s skupno strategijo ukrepov EU/ZDA o pravicah intelektualne lastnine in boju proti ponarejanju ter pogovorih o pravicah intelektualne lastnine s prednostnimi državami za njihovo izvrševanje. Slednja obravnava pomanjkanje strokovnega znanja in neustrezne kvalifikacije v industriji.

¹¹ Podrobne informacije o napredku so na voljo v dokumentu SEC(2007)917.

¹² Komisija namerava svoja mnenja o e-strokovnem znanju predstaviti leta 2007.

Tudi kohezijska politika je pomembno prispevala k izboljšanju konkurenčnosti industrije. Države članice v skladu s strateškimi smernicami Skupnosti glede kohezije za obdobje 2007–2013 usmerjajo naložbe Evropskega sklada za prestrukturiranje in razvoj in Evropskega socialnega sklada na področja, ki so tesno povezana z agendo za rast in delovna mesta, predvsem v nadgradnjo človeškega kapitala, raziskave, inovacije, podjetništvo ter podporo MSP.

Poleg tega je Komisija pripravila tudi dobro premišljeno strategijo¹³ v zvezi z zunanjo konkurenčnostjo industrije EU, da se izkoristijo ugodnosti globalizacije in zagotovi ugodnejše mednarodno okolje za podjetja EU.

Večina horizontalnih in sektorskih pobud, opisanih v sporočilu iz leta 2005, je dolgoročnih projektov, ki se bodo nadaljevali v obdobju 2007–2009.

Da povzamemo, nedavni gospodarski razvoj in izkušnje ter povratne informacije o ključnih stebrih industrijske politike 2005 kažejo, da ni potrebe po temeljni spremembi te politike.

3.2. Vnaprejšnje načrtovanje

Kot odziv na nedavne izzive Komisija na podlagi ocene trenutnega položaja in dosežkov od leta 2005 predvideva okrepitev nekaterih potekajočih ter sprožitvev nekaterih novih pobud.

Priloga 1 določa podroben pregled horizontalnih in sektorskih področij ter navaja, kateri izzivi so prednostni za vsak sektor. Pred izvajanjem bo, kjer je to potrebno, izvedena ocena učinka. Pregled na podlagi nedavnih informacij posodablja tistega iz Sporočila iz leta 2005, ki temelji na širokih posvetovanjih držav članic in zainteresiranih strani.

Politični ukrepi za spodbujanje konkurenčnosti industrije se izvajajo na ravni Skupnosti in ravni držav članic, vendar pa povezava med industrijsko politiko EU in nacionalnimi političnimi ukrepi ostaja šibka. Prenovljena Lizbonska strategija je dobra priložnost za krepitev te povezave, zlasti ker integrirane smernice, ki jih je sprejel Svet, vsebujejo smernice o industrijski politiki. Države članice morajo v svojih letnih poročilih o napredku poročati o političnih ukrepih v zvezi s konkurenčnostjo industrije, ki so povezani s ključnimi izzivi držav članic. Komisija bi pri obravnavi izbranih vprašanj sodelovala z državami članicami, da se ugotovi in razširja dobra praksa na ostale države članice. To bi Komisiji tudi omogočilo, da bolje vključi nacionalne razsežnosti oblikovanja politik v horizontalne in sektorske pobude, navedene v tem sporočilu.

3.3. Nadaljevanje tekočega dela in odzivanje na nove izzive

Čeprav se zdi osnovna oblika industrijske politike iz leta 2005 še vedno ustrezna, so nekateri izzivi ostali, drugi pa so postali pomembnejši. Zaradi konkurenčnega pritiska globalizacije ter tehnoloških in podnebnih sprememb se morajo naša gospodarstva prilagoditi: kar pomeni, da se morajo viri uporabiti tam, kjer bodo zagotovili najvišjo dodano vrednost.

¹³ COM(2006)567 „Globalna Evropa: konkurenca v svetu“

3.3.1. Horizontalne pobude

1. Najpomembnejša prednostna naloga Komisije bo še naprej **poenostavitev in izboljšanje zakonodajnega okvira ter znižanje upravnega bremena** za podjetja pa tudi potreba po zakonodaji, ki bo spodbujala „ekološke inovacije“ ter bolj trajnostno potrošnjo in proizvodnjo. Prizadevanja Komisije se bodo v prihodnje povečala, posebna pozornost pa bo namenjena področjem, kot so gradbeništvo, poslovna statistika ter okolje, zdravje in varnost, delovna razmerja, transport ter fiskalna vprašanja/DDV. Komisija je prav tako zavezana k nadaljnjemu merjenju upravnih stroškov in znižanju upravnih bremen.

*Dejanski primer uporabe tega v posameznem sektorju je nadaljevanje ukrepov iz pobude CARS21, pri čemer bo Komisija poskušala **poenostaviti zakonodajni okvir za avtomobilsko industrijo** prek nenehne uporabe boljših zakonodajnih načel. Glavne prednostne naloge Komisije so: zamenjava številnih direktiv ES z mednarodnimi predpisi z začetkom leta 2007; uvedba samotestiranja in virtualnega testiranja na nekaterih področjih; priprava zakonodaje za doseganje ambicioznih standardov za emisije, vključno z doseganjem 120g/Km emisij CO₂ do leta 2012 prek celostnega pristopa¹⁴; uvedba z varnostjo povezanih izboljšav pri konstrukciji vozil, kot je elektronski nadzor stabilnosti (2008).*

Ta pristop je lahko primer za druge sektorje, predvsem za MSP. MSP so s svojo enostavno strukturo in naravno sposobnostjo za vzajemno delovanje s svojim okoljem dobro opremljena za zagotavljanje inovativnih rešitev in spreminjanje izzivov v poslovne priložnosti. Tvorijo tudi bistveni del spodaj navedenih podjetniških grozdov. Obenem pa so slabše opremljena za reševanje regulativnih in upravnih bremen, ki pogosto pomenijo stroške, ki niso neposredno povezani z velikostjo podjetja. Poleg tega jih sorazmerno bolj prizadene kateri koli ukrep, ki zahteva stalne naložbe, na primer povezane z uvedbo zahtevnejših okoljskih standardov za postopke ali končne izdelke.

2. Nadaljnji sklop horizontalnih pobud izhaja iz dejstva, da inovacij in odziva na hitro razvijajoče se tehnologije ni mogoče spodbuditi zgolj z zakonodajnim okvirom. Programi financiranja Skupnosti¹⁵ kot tudi sedanje in načrtovane evropske tehnološke platforme in skupne tehnološke pobude ustvarjajo odprta partnerstva in spodbujajo inovacije, vendar pa so potrebne tudi druge oblike proaktivnega odziva.

Globalno uspešna inovacija ustvari številne konkurenčne prednosti za „**vodilni trg**“ kot so hitrejša donosnost naložb in s tem močnejše spodbude za zasebne naložbe v prihodnje R&R; prednosti za R&R in proizvodne zmogljivosti zaradi lokacije; večja produktivnost in izvoz ali večja rast in zaposlovanje.

*Cilj **pobude za vodilni trg** je z umikom ovir za razvoj novih trgov prispevati k odpiranju potencialnega trga za inovativne izdelke in storitve preko prihodnjega, usklajenega in usmerjenega pristopa regulativnih in drugih instrumentov politik, ki različnim tehnologijam in inovativnim poslovnim modelom omogočajo, da hitro uskladijo povpraševanje z globalnimi možnostmi. Instrumenti vključujejo pravni in regulativni okvir, spodbujajo mehanizme odprte inovativnosti, standarde, prakse javnih naročil, pravice intelektualne lastnine ali razpoložljivost tveganega kapitala. Komisija bo konec tega leta pripravila dokument politike, v katerem bo predlagala izvedbo pristopa za vodilni trg.*

¹⁴ COM(2007)22

¹⁵ Okvirni program za raziskave (FP7) ter Program za konkurenčnost in inovacije (CIP)

3. Nadaljnja sredstva za spodbuditev procesa inovacij v skladu z dokumentom iz Lahtija¹⁶ so uporaba **standardov**, ki ne spodbujajo samo dostopa do trgov za inovativne izdelke, storitve in postopke, ampak delujejo tudi kot mehanizmi razširjanja večine znanja na področju R&R. Z zagotavljanjem kakovosti in varnosti novih izdelkov ter izvajanja storitev standardi povečujejo zaupanje med potrošniki in spodbujajo trajnostno potrošnjo, kar poveča donosnost rasti.

*Pobuda o **standardih** si bo prizadevala olajšati dostop rezultatov R&R na trg ter spodbuditi na primer privzemanje novih tehnologij na osnovi nizke vsebnosti ogljika in energetsko učinkovitih tehnologij. Vendar hitrost tehnoloških sprememb in konvergenca tehnologij od evropskih organizacij za standardizacijo zahtevata, da svoje procese prilagodijo tako, da bodo ustrezne izdelke dostavile pravočasno. Prav tako morajo nadaljevati z razvojem globalnih standardov. Vendar se lahko ugodnosti izkoristijo v celoti le, če bodo v proces določanja standardov vključene vse zainteresirane strani in če se bodo standardi široko uporabljali. Bolj si je treba prizadevati za sodelovanje z MSP in raziskovalno skupnostjo. Komisija bo zato konec leta 2007 predstavila Sporočilo o povečanju prispevkov standardizacije k inovativnosti in predlagala ukrepe za reševanje navedenih vprašanj.*

4. Globalizacija vodi v strukturno preobrazbo. To zahteva oblikovanje novih in močnih čezmejnih odnosov in povezav. Mreže za sodelovanje, kot so inovacijska središča in v raziskave usmerjeni grozdi, so lahko močna gonila regionalnega gospodarskega razvoja in inovacij. To poteka skupaj s potrebo po večji regionalni specializaciji v raziskavah in tehnološkem razvoju v globalno konkurenčnem Evropskem raziskovalnem prostoru. Pobuda Evropskega tehnološkega inštituta (EIT) povzema in nadaljuje transnacionalna inovacijska središča in grozde. Njegova naloga je zbrati najboljše evropske igralce na področju izobraževanja, raziskav in inovacij za doseganje dejanskih rešitev za velike družbene, socialne in okoljske izzive.

*Pobuda o **grozdih** bo ocenila kako lahko skupni ukrepi držav članic in Komisije, ki podpira grozde in njihovo sodelovanje, pomagajo evropskemu prostoru znanja, da se postopoma oblikuje kot močna mreža konkurenčnih svetovnih grozdov, ki spodbujajo konkurenčnost industrije in storitev.*

5. Evropska industrija že ima dobre možnosti, da na podlagi okoljskih tehnologij gradi na svojem močnem položaju na trgu za nove izdelke, storitve in procese. Poleg tega so evropska podjetja v svojih pristopih k družbeni odgovornosti vedno bolj občutljiva na okoljsko uspešnost.

Za ustvarjanje na podlagi teh prednosti in za pomoč industriji, da izkoristi ugodnosti, ki jih ponuja nastanek novih trgov okoljskih tehnologij, je predvidena nova pobuda o **trajnostni industrijski politiki**. Glavni namen je spremeniti možne izzive v priložnosti za industrijo EU, da se zagotovi prehod na gospodarstvo na osnovi nizke vsebnosti ogljika in učinkovitejše gospodarstvo, kar zadeva naravne vire. Tako bo prispevala k doseganju ciljev iz paketa na področju energije in podnebnih sprememb, ki ga je Evropski svet sprejel marca 2007.

Komisija bo tudi pripravila dopolnilni akcijski načrt za spodbujanje trajnostne proizvodnje in potrošnje v EU. Ta akcijski načrt bo odgovoril na zahtevo, ki je bila dana Komisiji v prenovljeni Strategiji EU za trajnostni razvoj.

¹⁶ COM(2006)589

Tri osnovna načela trajnostne industrijske politike, ki jim bo v začetku leta 2008 sledil akcijski načrt, so naslednja:

Spodbujanje razvoja in komercializacije tehnologij, izdelkov in storitev na osnovi nizke vsebnosti ogljika in energetske učinkovitosti, na primer z razvojem vodilnih trgov in ustvarjanjem spodbud za vodilne. To lahko zahteva ustrezne instrumente financiranja in razvoj tržnih instrumentov, ki spodbujajo privzemanje okolju prijaznejših izdelkov in storitev, vključno prek boljše internalizacije okoljskih stroškov, brez poseganja v pravila državnih pomoči.

Vzpostavitev dinamičnega notranjega trga: Komisija bo v skladu s pripombami potekajočega pregleda zakonodaje o notranjem trgu razvila močno politiko na področju izdelkov in odpravila ovire na notranjem trgu. To bo vključevalo realne in postopno bolj ambiciozne minimalne zahteve, povezane s prostovoljnimi „vodilnimi“ standardi in pobudami, kot je označevanje, da se poveča uspešnost industrije. Razširjena direktiva Evropskega parlamenta za spodbujanje „okoljsko primerne zasnove“ najpomembnejših izdelkov bo jedro tega pristopa. Spodbujali se bodo tudi sistemi okoljskega ravnanja ter energetske storitve za podjetja in gospodinjstva, to pa bo podpiral enostaven in uporabniku prijazen okvir.

Vzpostavitev globalnih trgov za tehnologije, izdelke in storitve na osnovi nizke vsebnosti ogljika in energetske učinkovitosti: Hitrejše privzemanje okoljskih tehnologij in standardov za bolj trajnostne tehnologije, izdelke in storitve v EU lahko utrdi pot za razvoj mednarodnih standardov, ki na podlagi pristopa življenjskega cikla bolj vključujejo okoljske vidike. To lahko evropskim podjetjem zagotovi prednost v globalni konkurenci. Mednarodni sektorski sporazumi za energetske intenzivne industrije imajo velik potencial za določanje globalnih standardov za učinkovito izrabo energije in virov ter spodbujanje tehnologij, ki te standarde izpolnjujejo. Taki sektorski sporazumi, ki morajo biti skladni s pravili o konkurenci in okoljskimi cilji, morajo pomagati pri ustvarjanju izvoznih trgov za vodilne evropske tehnologije, storitve in izdelke. Dopolniti jih je mogoče z mednarodnimi ali dvostranskimi sporazumi o razširjanju in uporabi okoljskih tehnologij, s spodbujanjem uporabe fleksibilnih instrumentov Kjotskega protokola ter s trgovinsko in razvojno politiko.

6. Vendar bo treba **energetsko intenzivnim industrijam** posvetiti posebno pozornost, kot je priznal Evropski svet¹⁷. Potrebni so stroškovno učinkoviti ukrepi za povečanje konkurenčnosti in okoljskega vpliva takih evropskih industrij. Komisija bo jeseni objavila dokument o najboljšem načinu za doseganje tega cilja.

7. Poleg tega je za evropsko industrijo bistven **dostop do naravnih virov in surovin**. Treba bi bilo sprejeti ukrepe, ki zagotavljajo trajnosten in varen dostop, vključno z izboljšanjem učinkovitosti virov in dostopom do domačih surovin, odprtjem trga EU za obnovljive surovine, podporo razvoju tehnologij za raziskave in zagotavljanjem razpoložljivosti kvalificiranega osebja. Poleg tega morajo večstranski in dvostranski trgovinski sporazumi zagotoviti, da bodo tretje države podpirale odprte in neizkrivljene trge, ter omogočiti varno in raznoliko oskrbo s surovinami, ob upoštevanju tematske strategije Komisije o trajnostni rabi naravnih virov. V zvezi z zahtevo, ki jo je Svet za konkurenco z dne 21. maja 2007 naslovil na Komisijo, in ki zahteva pripravo skladnega političnega pristopa glede oskrbe industrije s surovinami ob vključitvi vseh ustreznih notranjih in zunanjih politik Skupnosti, bodo v prihodnje sprejeti dodatni ukrepi.

¹⁷ Sklepi z dne 8. in 9. marca 2007.

Komisija si bo prizadevala za izvajanje svoje zunanje energetske politike v mednarodnih odnosih, za uporabo političnega dialoga v svoji trgovinski ter industrijski in okoljski politiki in po potrebi pomagala pri izvajanju teh politik prek tehnične pomoči, da se tako spodbudijo politike trajnostne energije in podnebnih sprememb v partnerskih državah.

8. Na splošno so zunanji vidiki konkurenčnosti in dostopa na trg najpomembnejši za industrijsko uspešnost EU.

Pobuda o konkurenčnosti in dostopu na trg bo svoja prizadevanja in sredstva usmerila na tiste sektorje in trge z največjimi potencialnimi ugodnostmi za konkurenčnost. Prednostna naloga Komisije bo spodbujanje večstranskih trgovinskih pogajanj, zlasti kroga pogajanj o razvoju iz Dohe, prav tako pa si bo prizadevala za sklenitev novih prostotrgovinskih sporazumov, izvajanje transatlantske agende z ZDA in partnerstva s Kitajsko ter rešila vprašanje necarinskih ovir, ki so v zadnjih letih zaradi progresivnega ukinjanja carin postala pomembnejša. To vključuje zakonodajna vprašanja, neposredne tuje naložbe, konkurenco, javna naročila, varnost in zaščito ter varstvo pravic intelektualne lastnine in drugih neopredmetenih sredstev ter boj proti ponarejanju. To pomeni tudi, da mora, pri ustvarjanju odprtih trgov in pravičnih pogojev za trgovino v tujini, domače zavračanje protekcionizma spremljati aktivna uporaba vseh instrumentov, ki so na voljo.

9. Konkurenčnost industrije je odvisna tudi od njene sposobnosti za izvedbo strukturnih sprememb, ki bodo odziv na izzive globalizacije in tehnološkega napredka. Za soočanje s posledicami tega razvoja je EU pripravila zakonodajo o prestrukturiranju¹⁸, prav tako pa zagotavlja finančno pomoč prek strukturnih skladov in Evropskega sklada za prilagajanje globalizaciji. Komisija je pozitivno ocenila prvi dve uporabi Sklada in zahtevala, da proračunski organ zagotovi potrebna odobrena proračunska sredstva. Vendar je treba storiti več za predvidevanje gibanj strukturnih sprememb, za boljšo pripravo na prestrukturiranje in za izboljšanje sinergije med različnimi političnimi vejami s sodelovanjem vseh zainteresiranih strani.

Komisija bo s pobudo o strukturnih spremembah razširila svoje analitično delo in delovala kot spodbujevalec izmenjave dobrih praks. Prvo letno poročilo o prestrukturiranju bo objavljeno sredi leta 2008. Sporočilo o prestrukturiranju in zaposlovanju iz leta 2005¹⁹ se bo pregledalo, da se spodbudi oblikovanje širokega partnerstva na evropski ravni. Srednjeročni namen pobude je bolje obvestiti vse zadevne akterje o prestrukturiranju in o načinih za soočanje z njegovimi posledicami. V tem okviru bi bilo treba preučiti načine za najboljšo uporabo skladov EU. Komisija bo ocenila, ali je potreben pregled Smernic o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje do leta 2009.

¹⁸ Direktiva Sveta 94/45/ES z dne 22. septembra 1994 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti, Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti in Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti.

¹⁹ COM(2005)120

10. Naraščanje zaposlovanja v storitvenem sektorju je bila ena glavnih strukturnih sprememb v visoko razvitih gospodarstvih. Tega ne bi smeli enačiti z deindustrializacijo. Odraža namreč poglobitev mednarodne delitve dela in razdružitvev prej integriranih navpičnih vrednostnih verig. **Industrija in storitve so zato neizogibno povezane.** Stroški, kakovost in produktivnost nekaterih storitvenih sektorjev, zlasti na znanju temelječih poslovnih storitev, vplivajo na konkurenčnost industrije. Predpisi, ki zadevajo uspešnost poklicnih in drugih poslovnih storitev, finančnih storitev ali sektor maloprodaje in distribucije, prav tako vplivajo na industrijo. Poleg tega konkurenčne mrežne industrije povečujejo konkurenčnost industrije kot celote. Industrija je uporabnik in ponudnik vedno večjega števila storitev, povezanih z inovativnimi tehnologijami in izdelki.

S pobudo o industriji/storitvah se bosta opravila podroben pregled in analiza konkurenčnosti storitvenih sektorjev ter njihov vpliv na industrijsko konkurenčnost, po potrebi pa tudi nadaljnje spremljanje sektorja. Rezultat bo določitev vseh ovir za večjo konkurenčnost in možnih tržnih napak, ki bi lahko upravičile ukrepe za reševanje posebnih težav v posameznih industrijskih in/ali storitvenih sektorjih.

Komisija bo v skladu s svojo Moderno politiko za MSP za rast in zaposlovanje²⁰ nadaljevala z zagotavljanjem, da pobude o industrijski politiki upoštevajo interese MSP, ki imajo glavno vlogo pri ustvarjanju trajnostne rasti ter več in boljših delovnih mest.

3.3.2. Sektorske pobude

Poleg horizontalnih pobud se je strategija poglobljene analize težav, značilnih za posamezen sektor, izkazala za koristno. Na področjih predelave živil in elektroindustrije bosta uvedeni **dve novi pobudi**, pri čemer gre za dva velika sektorja z velikimi možnostmi za rast in ustvarjanje delovnih mest.

Vse sektorske pobude morajo ustrezno uporabljati moderne instrumente Okvirnega programa za raziskave, namreč tehnološke platforme in skupne tehnološke pobude ter njihova priporočila.

11. Po zaporednih reformah SKP, ki so podporo prenesle z izdelka na neposredna plačila kmetom ter se osredotočile na tržno usmerjenost in konkurenčnost, je evropska **živilska industrija** začela obdobje prilagoditve. V globalnem okviru se ta prilagoditev dogaja v času visokih cen blaga, omejitev dostopa do ključnih surovin in razvoja zunanjetrgovinske politike o dostopu do trgov. K izzivom, s katerimi se sooča industrija, prispevajo nizka produktivnost dela, stalno pomanjkanje inovacij, spremenjene prednostne izbire potrošnika in zakonodaje, ki je nastala v zadnjih letih, da se upošteva zaskrbljenost potrošnikov glede zdravja in okolja. Vendar usklajena zakonodaja EU o živilih še naprej prispeva k varnosti in zaupanju potrošnikov v vsej Uniji ter razvoju kmetijsko-živilskega sektorja v EU.

*Komisija želi s ciljno usmerjeno **pobudo** obravnavati zgoraj navedene izzive in stalno pomanjkanje inovacij, zlasti z vidika velikega deleža MSP v sektorju. Komisija bo na podlagi analize konkurenčnosti in obsežnih posvetovanj z zainteresiranimi stranmi leta 2007 in nadaljevanjem dela na tehnološki platformi „Food for Life (hrana za življenje)“ pripravila paket ukrepov, ki jih bo predstavila v sporočilu leta 2008. Ti lahko vključujejo strategijo za izdelke z višjo dodano vrednostjo, ciljno privzemanje rezultatov R&R, trajnostna prizadevanja*

²⁰ COM(2005)551

MSP za inovacije (vključno z vprašanji prodaje na debelo in drobno), krepitev mednarodne razsežnosti, boljši dostop na trge tretjih držav in, kjer je to upravičeno, znižanje upravnega bremena. Ukrepi bi dopolnili tekoči pregled zakonodaje o živilih ter pobud na področju novih živil in označevanja živil, ki bodo znatno poenostavile zakonodajni okvir in znižale breme za podjetja na ravni EU.

12. Sektor **elektroindustrije** ima kot dobavitelj polizdelkov, končnih izdelkov in izdelkov široke porabe pomembno vlogo v gospodarstvu EU. Sektor se sooča z vedno večjim konkurenčnim pritiskom iz uveljavljenih in nastajajočih gospodarstev. Boj proti ponarejanju in zaščita pravic intelektualne lastnine sta največji težavi za sektor.

***ELECTRA** je skupna pobuda industrije/Komisije za določitev glavnih konkurenčnih izzivov, s katerimi se bo evropski elektroenergetski sektor srečeval na dolgi rok, in morebiti za razvoj priporočil za krepitev globalne konkurenčnosti tega sektorja. Pobuda bi raziskala možnosti za uporabo boljših zakonodajnih načel in prispevkov k razpravi o energetske učinkovitosti in vodilnih trgih. Komisija bi na podlagi njenega izida lahko predlagala nadaljnje ukrepe v letu 2008.*

Poleg tega se bo pospešilo tekoče delo v številnih sektorjih, ki se morajo odzvati na hiter tehnološki in znanstveni razvoj in ki se soočajo z ovirami pri polnem izkoriščanju ugodnosti notranjega trga.

13. Kar zadeva **vesoljsko industrijo** sta Komisija in Evropska agencija za vesolje²¹ skupaj razvili evropsko vesoljsko politiko. Politiko spremljajo predhodni elementi Evropskega vesoljskega programa, ki bi moral doseči čim večjo povezljivost in preglednost med vsemi vesoljskimi programi, da se tako zagotovi največji izkoristek naložb v vesolje v Evropi.

Komisija bo ocenila potrebo po evropskem zakonodajnem okviru za nadzor razširjanja satelitsko pridobljenih podatkov in potrebo po podpornih standardih. Poleg tega bo po posvetovanju o zeleni knjigi o aplikacijah GALILEO²² ocenila do katere mere lahko evropska ali nacionalna zakonodaja podpira razvoj takih aplikacij. Prav tako bo spodbujala premik k tržnemu pristopu pri razporeditvi frekvenc, spodbujala vseevropske pristope k uporabi frekvenc ter z državami članicami in mednarodnimi partnerji razpravljala, kako dodatno poenostaviti predpise za nadzor izvoza. ESA in Komisija bosta predlagali nove projekte R&R o povezanih vesoljskih aplikacijah, vključno s povezavo z zemeljskimi sistemi pred koncem leta 2008. ESA bo do leta 2008 pripravila predloge o financiranju za podporo svojemu dolgoročnemu načrtu za znanost o vesolju in predlagala nove tehnološke dejavnosti R&R. Pobuda za globalno spremljanje okolja in varnosti (GMES) bo zagotovila okoljske storitve na podlagi vesolja, ki bodo omogočile spremljanje in nadzor vpliva podnebnih sprememb.

14. Za obrambne industrije v Evropi veljajo zelo različni nacionalni predpisi, kar je upočasnilo njihov razvoj na evropski ravni, jih prikrajšalo v primerjavi z mednarodnimi konkurenti ter vodilo v predrago **varnost in obrambo** glede na dobljene rezultate. Komisija namerava v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo povečati konkurenčnost evropske obrambne tehnološke in industrijske osnove.

²¹ COM(2007)212 konč.

²² Satelitski radio-navigacijski sistem Galileo bo po razporeditvi 30 satelitskih mrež v prihodnjih letih zagotavljal storitve s področja pozicioniranja.

*Zato se bo pobuda osredotočila na razvoj evropskega trga za **obrambno** opremo in tehnološki razvoj ter izboljšala globalno konkurenčnost družb EU. Komisija pripravlja „okvirno“ sporočilo o industrijskih in tržnih vprašanjih, direktivo o javnih naročilih na področju obrambe in varnosti ter uredbo o transferjih obrambnega blaga znotraj EU. Nadaljnji rezultati, ki se pričakujejo do leta 2009, so določitev evropske obrambne tehnološke in industrijske osnove po vsej EU in priprava evropskih navodil o standardizaciji obrambnega področja.*

15. Poleg tega Komisija pripravlja pobudo o posebnih izzivih **raziskav na področju varnosti**, ki upošteva tesne povezave z vprašanji, povezanimi z obrambo, ki se odražajo npr. v navedeni direktivi o javnih naročilih na področju obrambe in varnosti.

*Predvideva ustanovitev **Evropskega foruma za raziskave in inovacije**, ki naj bi do konca leta 2009 pripravil Skupno **raziskovalno** agendo **na področju varnosti**. Hkrati bo spodbudil dialog med javnim in zasebnim sektorjem na področju evropskih varnostnih raziskav ter povečal preglednost in usklajevanje med različnimi tekočimi programi in pobudami.*

16. Evropskemu **farmaceutskemu sektorju** grozijo težave, saj se naložbe v farmacevtski R&R preusmerjajo v Združene države Amerike in vedno bolj na Daljni vzhod. Zmogljivost Evrope za učinkovit odziv v veliki meri ovira pomanjkanje učinkovitega enotnega trga farmacevtskih izdelkov.

Komisija je za reševanje te težave sprejela dvotirni pristop posodobitve evropskega zakonodajnega okvira prek farmacevtskega pregleda in tekočega farmacevtskega foruma, na katerem države članice in ključne zainteresirane strani neposredno obravnavajo kritična vprašanja, kot je določanje cen in povračilo stroškov, ki vplivajo na konkurenčnost. Komisija bo do konca leta 2007 objavila sporočilo, v katerem bo združila te elemente ter predstavila strategijo in vizijo za prihodnjo konkurenčnost tega ključnega sektorja. Osnova bo javno posvetovanje, ki se bo začelo poleti 2007.

17. Komisija v odgovor na zaveze in Sporočila o industrijski politiki iz leta 2005 pripravlja posebni sporočili v zvezi s konkurenčnostjo za **sektorja kovin in industrij, temelječih na gozdarstvu**.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

Trenutno industrija deluje v sorazmerno prijaznem makroekonomskem okolju, vendar to ni razlog za samozadovoljnost.

Ukrepi, opisani v sporočilu iz leta 2005, so pomagali pri oblikovanju naše politike, ki koristi evropski industriji, velikim podjetjem in MSP. Celostni pristop se je izkazal za uspešnega, podpirajo pa ga Evropski parlament in države članice. Zato se zahteva stalnost in zavezanost obstoječi politični strategiji, pri čemer je potrebna podpora uravnotežene skupine vseh zainteresiranih strani. Znotraj tega okvira bo prednostna naloga vzpostavitev političnega okvira, s katerim se bo industrija najučinkoviteje odzvala na globalizacijo in podnebne spremembe.

Priloga 1: Obstoječe in predvidene pobude

Industrija	ZNAJANJE				BOLJŠA PRAVNA UREDITEV				OKOLJE IN ENERGIJA ²⁾				TRGOVINA			STRUKTURNE SPREMEMBE			POSEBNOSTI SEKTORJA	SEKTORSKI UKREPI 2005-2009								
	R&R - inovacije	PIL - ponajmanj	Usposobljenost	Dostop do financ za MSP	Admin. Uprava obremenitev-zapletenost sektorje	Notranji trg	Zdravje in varnost	Tehnološki standardi	Podnebne spremembe	Odpadki	Voda	Zrak	Velika poraba energije	Dostop na trge	Dostop do surovin	Ekvivalenčne trgovine, subvencije, dumping	Regulativna upravljanja	Predvidkvanja	Terciarizacija ³⁾		2005	2006	2007	2008	2009			
Živilska in bižmansvena industrija	Zivila, pijača in tobak	x				x			x	x			x	x			x	x		Pobuda o živilih								
	Kozmetični izdelki	x					x	x					x			x			x	Farmaceutski forum Sporočilo Pharma								
	Farmaceutski izdelki	x	x	x	x		x	x					x			x			x	Strategija MTR „Bioznanost in biotehnologija“								
	Biotehnologija	x	x		x	x													x	x ⁵⁾								
	Medicinski pripomočki	x			x		x	x									x		x									
Industrija in strojna industrija	IKT ⁴⁾	x	x	x	x	x			x				x					x	Delovna skupina IKT									
	Strojništvo	x	x		x		x ¹⁰⁾						x						x	Dialog na področju strojništva								
	Elektrotehnika	x	x	x	x		x ¹⁰⁾						x						x	x ⁶⁾ Electra								
	Motorna vozila	x	x	x		x	x		x	x		x				x	x			Skupina na visoki ravni CARS 21 Pregled zakonodaje o avtomobilih								
	Letalska in vesoljska industrija	x														x			x	Evropski vesoljski program/GMES								
Strojna sistemov	Obrambna industrija	x					x											x	Skupina na visoki ravni za obrambno industrijo Obrambni paket									
	Ladjedelnštvo	x	x	x											x		x		x ⁷⁾	Skupina na visoki ravni LeaderSHIP 2015								
Industrija mode in oblikovanja	Tekstil	x	x	x									x					x										
	Usnje in usnjeni izdelki	x	x	x									x	x				x										
	Obutev	x	x	x									x					x										
	Pohišstvo	x	x	x									x					x										
Industrija osnovnih snovi in polizdelkov	Dejavnost pridobivanja neenergetskih surovin	x			x				x	x									x ⁸⁾									
	Barvne kovine				x				x	x		x		x														
	Cement in apno								x	x		x																
	Keramika								x	x		x	x		x			x										
	Steklo		x						x	x		x	x	x														
	Les in lesni izdelki	x			x				x	x		x		x	x													
	Vlakinne, papir in papirnati izdelki	x							x	x	x		x		x	x												
	Grafična industrija in založništvo	x								x	x								x	x								
	Jeklo	x			x					x	x	x	x		x	x			x									
	Kemikalije, guma in plastika	x							x	x	x	x	x			x			x	x ⁹⁾	industrijo Skupina na visoki ravni za kemično							
	Gradbeništvo	x			x		x	x	x										x									
		Raziskave in inovacije Spremljanje Grozdi				Novi zakonodajni program poenostavitve. Strategija boljše pravne ureditve - zmanjšanje upravnega bremena.				Standardi akcijski program.				Skupina na visoki ravni o konkurenčnosti in okolju Akcijski načrt za trajnostno industrijsko politiko				Zunanji vidiki konkurenčnosti in dostopa na trg			Strukturne spremembe			Industrija in storitve				
<p><i>Opombe</i></p> <p>1) V zvezi z napravami s področja energetskih dejavnosti spadajo vsi sektorji pod trgovanje z emisijami, če je naprava nad mejno vrednostjo zmogljivosti, določeno v Prilogi I Direktive o trgovanju z emisijami 2003(87)ES. Sektorji označeni v tej preglednici so na podlagi svojih procesov, povezanih z emisijami CO₂, vključeni v trgovanje z emisijami.</p> <p>2) Na mnoge sektorje bo prav tako deloval novi zakonodajni okvir za kemikalije (REACH).</p> <p>3) Na podlagi preglednic vložka-proizvodnje (uporabe storitev), vsebovanih v ES (2007) EU ind. struktura.</p> <p>4) IKT: izzivi so sektorsko značilni; pospeševanje uporabe IKT je splošni izziv industrije.</p> <p>5) Gensko spremenjeni organizmi.</p> <p>6) Energetsko potrošni izdelki (EPI).</p> <p>7) Finančni instrument.</p> <p>8) Dostop do ozeimja.</p> <p>9) Siroški energije, surovin, logistika.</p> <p>10) Nadzor trga.</p>																												

EU in nacionalni lizbonski reformni programi

V tabelah so primeri, v katerih ima politični izziv od številnih ustreznih izzivov za posamezen sektor najvišjo prednost, označeni s križci. Vendar pa neoznačenost s križcem ne pomeni nujno, da je izziv za sektor nepomemben, ampak da se ne šteje za zadevo z najvišjo prednostjo.